

Euroopan ja Suomen talous sodan ja kriisien maailmassa

Energiateollisuuden kevätseminaari

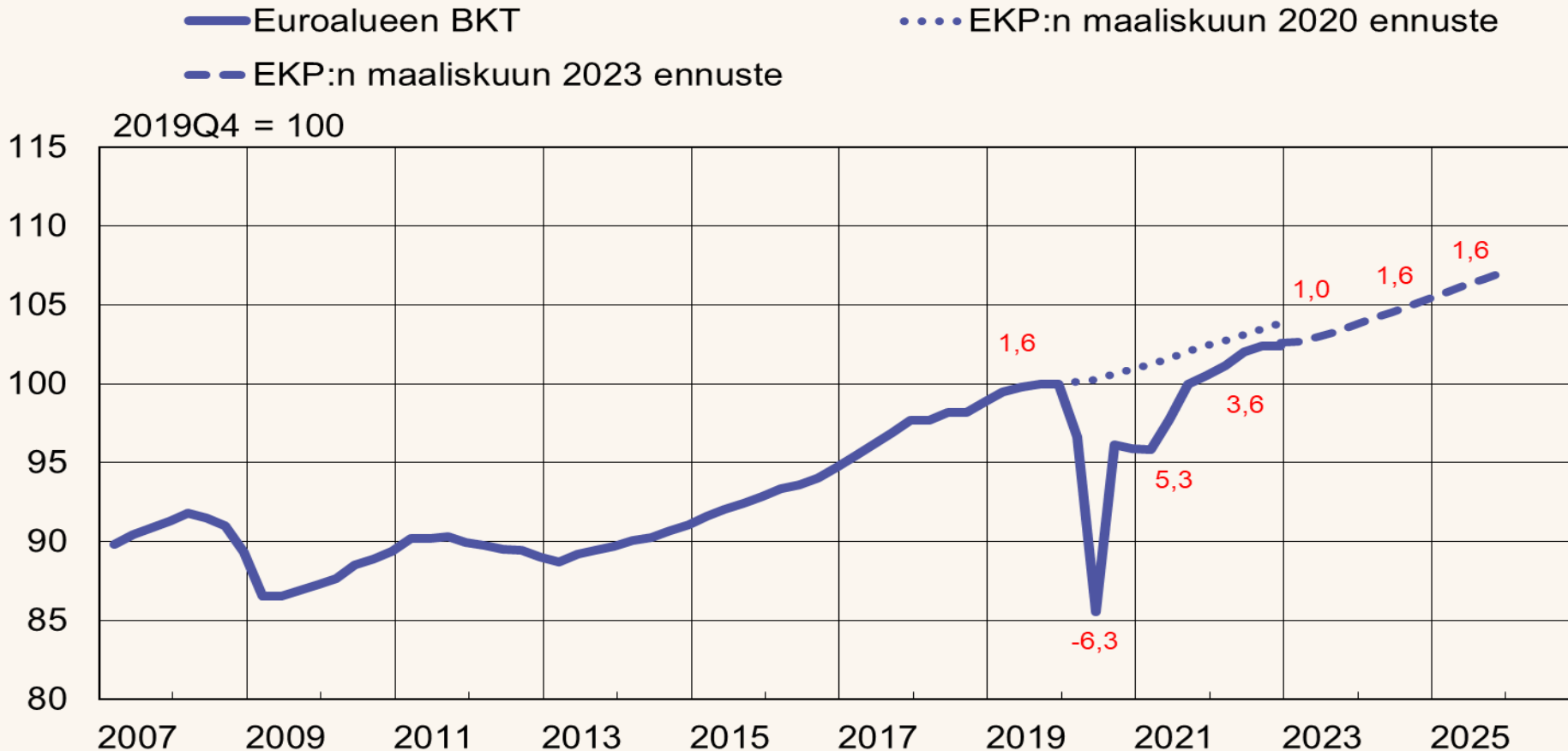
Seinäjoki 11.5.2023

Pääjohtaja Olli Rehn
Suomen Pankki

Toinen kylmä sota – jakautuuko myös maailmantalous?

- Geopolitiikassa kahtiajako syventynyt: liberaalit demokratiat Yhdysvallat, Euroopan unioni liittolaisineen vs. autoritaariset hallinnot Kiina, Venäjä
 - Yhdysvaltain ja Kiinan suhteet erittäin jännitteiset – ei edes kuumaa linjaa
 - Strategisen kilpailun aikakausi: teknologia- ja teollisuuspolitiikka korostuu
- Jakautuuko myös maailmantalous kahteen valtioiden blokkiin? Käynnissä (kauppapolitiikka, teknologia), mutta ei vielä maalissa
- WTO on halvaantunut, monenkeskinen kaupan vapauttaminen ei etene
 - Siksi EU tehnyt jo vuosikausia kahdenvälisiä ja alueellisia vapaakauppasopimuksia mm. Aasiassa – uusista neuvotellaan
 - Jakautuvassa maailmantaloudessa EU on suomalaisille yrityksille erityisen tärkeä selkänöja kauppaa- ja teknologiapolitiikassa

Epävarmuus on hidastanut euroalueen kasvua, mutta ennustettu taantuma onnistuttiin välttämään

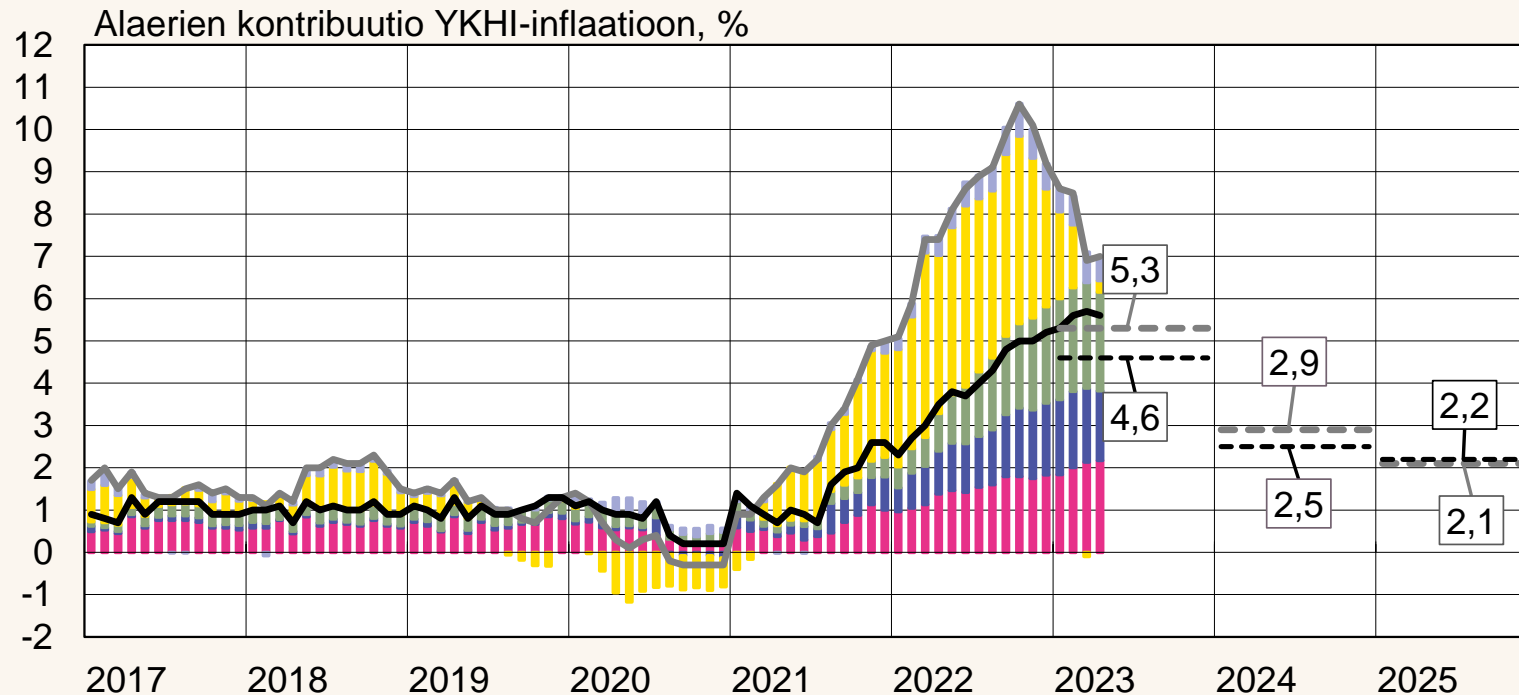

Käyrän vieressä olevat luvut ovat vuosikasvuja, %.

Lähde: EKP:n laskelmat ja Suomen Pankki.

35781@MMS(2007-)_LV (3)

Inflaatio on laaja-alaista ja edelleen aivan liian nopeaa – etenkin pohjainflaatio on sitkasta

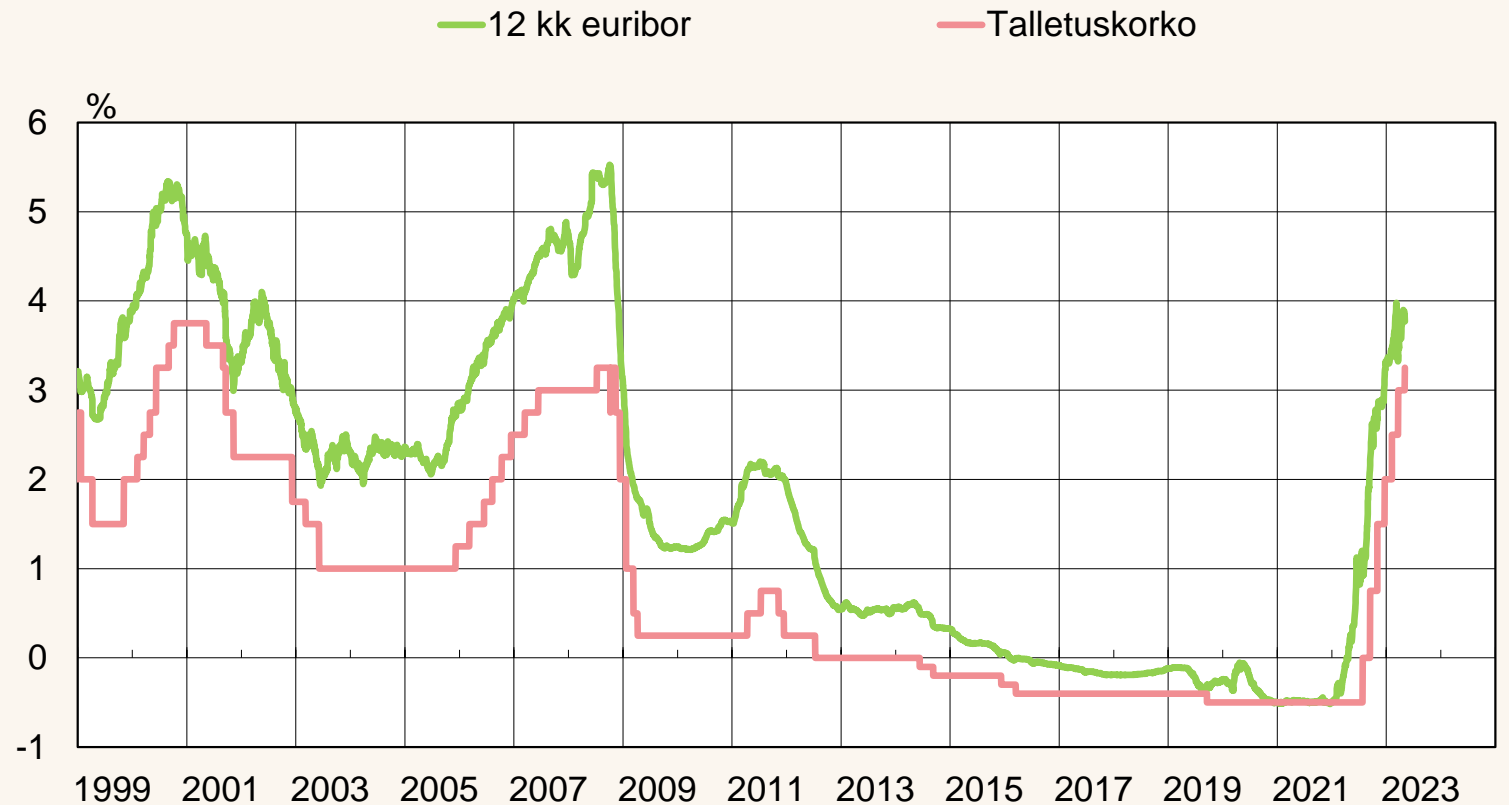

Lähteet: Eurostat ja EKP.

32426@YKHIkontrib(2)

Rahapolitiikan kiristyminen näkyy markkinakorkojen nousuna

- Keskuspankin pankeille maksama talletuskorko nostettiin 3,25 prosenttiin.
- Suomessa yleinen asuntolainojen viitekorko, 12 kuukauden euribor, on noussut nopeasti EKP:n koronnostojen johdosta ja myös niitä ennakoiden.

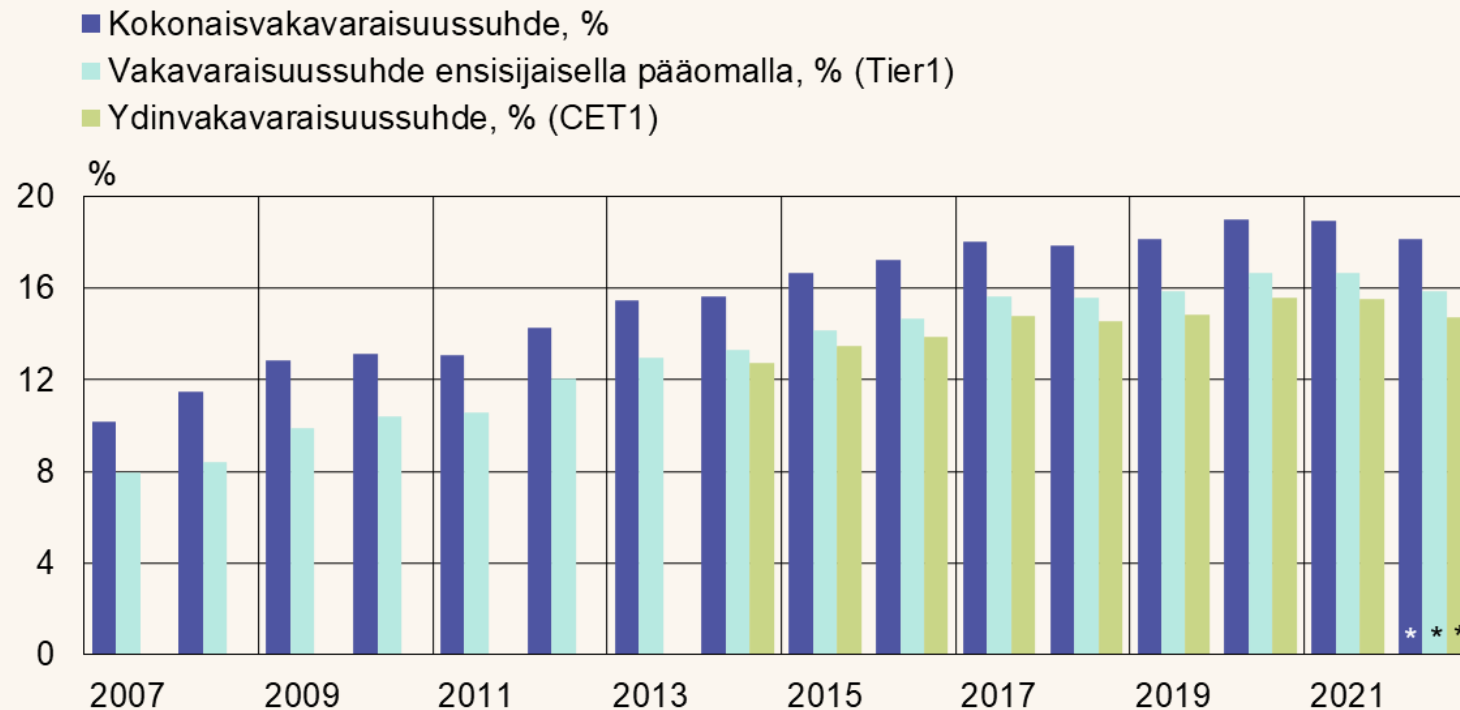

Lähde: EKP.

32422@ohjauskorot

Euroalueen pankkien puskureita vahvistettu finanssikriisin jälkeen – sääntelyä tiukennettiin

Euroopan pankkien vakavaraisuus on pysynyt vahvana kriiseistä huolimatta

*Viimeisin havainto 2022/III

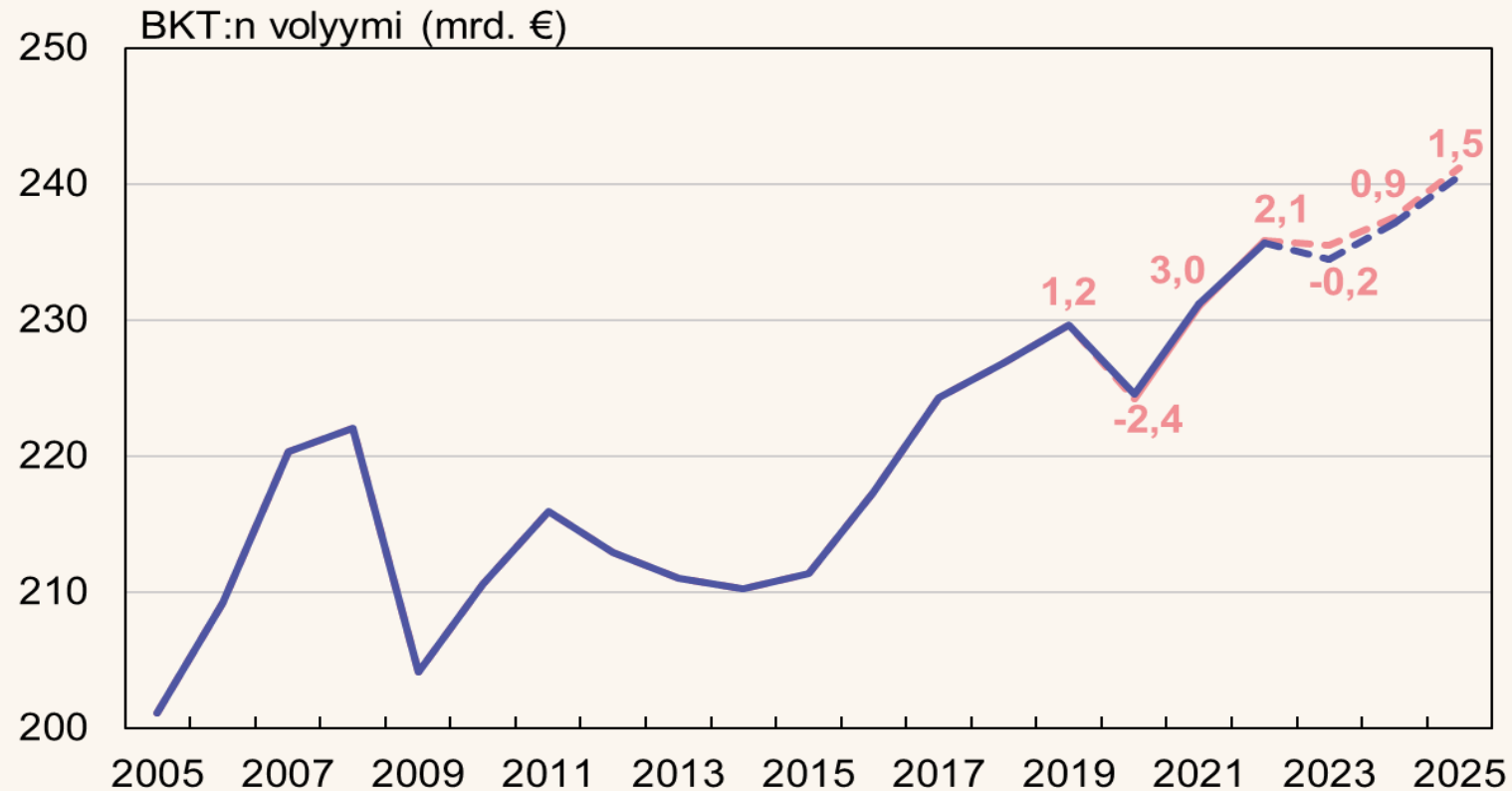
Lähde: Euroopan keskuspankki.

19.4.2022

© Suomen Pankki / (© Bank of Finland)

Suomen talouskasvu pysähdyksissä tänä vuonna

- Suomen Pankin väliennuste, maaliskuu 2023
- Suomen Pankin ennuste, joulukuu 2022

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

17.3.2023
© Suomen Pankki
40112@BKTtaso_02032023

Suomen pitkän sihdin kasvupotentiaali: haasteena väestökehitys ja koulutustaso

- Väestön ikääntyminen ja koulutusasteen nousun pysähtyminen rajoittavat osaavan työpanoksen saantia ja heikentävät talouden kasvumahdollisuuksia.
- Samalla myös investoinnit tuotannolliseen pääomaan, tutkimukseen ja kehitykseen ovat vaarassa vähentyä.
- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat avainasemassa, koska ne tuottavat paitsi inhimillistä pääomaa, myös tutkimusta ja innovaatioita.
- Lisäksi tarvitaan edelleen reformeja osallistumisasteen nostamiseksi ja rakenteellisen työttömyyden alentamiseksi.

Ilmastonmuutoksen torjunta luo Suomelle tärkeitä kasvumahdollisuuksia

- Investoinnit päästöttömään energiantuotantoon vauhdittavat vihreää siirtymää muilla aloilla
- IEA: Suomi on vihreän siirtymän edelläkävijä
 - Yli 90 % sähköntuotannosta päästötöntä
 - Kriittisissä mineraaleissa suuri potentiaali
 - Erityisesti liikenteen päästövähennyksissä vielä tehtävää
- Puhtaiden energiateknologioiden arvo \$650 mrd. vuodessa 2030 mennessä
 - Alan työpaikkojen määrä yli kaksinkertaistuu 6 miljoonasta 14 miljoonaan

Syytä ryhtyä toimiin Suomen talouden pitkäaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi

1. Kestävän talouskasvun eväitä vahvistettava pitkäjänteisesti

- Panostukset osaamiseen ja koulutukseen, kannusteet työllistymiseen
- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen
- Työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto sujuvammaksi

2. Julkisen talouden kestävyys turvattava

- Paluu menosäätöihin ja menokehysmenettelyyn
- Meno- ja verokartoituksista tietopohjaa tuleville päätöksille
- Pitkäjänteinen tasapainottamisohjelma

Yhteenveto

- Suomen kansainvälinen toimintaympäristö on nyt yhtä kovassa murroksessa kuin 1990-luvun alussa, sekä talouden että turvallisuuden osalta. Mutta nyt peruutusvaihteella.
- 1990-luvun lamasta Suomi nousi tukeutumalla tutkimukseen ja koulutukseen, osaamiseen ja yrittäjyyteen – kilpailukyky korjattiin, julkinen talous tasapainotettiin.
- Suomella on nytkin kaikki edellytykset olla paitsi selviytyjä- myös menestyjäkansa.
- Se edellyttää Suomelta uudistumiskykyä – sitä soisi löytyvän.

Kiitos!

suomenpankki.fi